

INDIJA SLIKANA PEROM AVANTURISTE

U današnje vrijeme, kada uslijed ubrzanog razvoja nauke i tehnologije, dolazi do zanemarivanja putopisa kao književne vrste, pojavljuje se Miroslav Dojčinović i njegov „Dnevnik iz Indije“. Nenametljivo, opušteno i lako, on nas vodi kroz ovu zanimljivu zemlju upoznajući nas sa svim njenim vrlinama i manama. Na putovanju koje traje 34 dana Miroslav do najsitnijih detalja opisuje hramove i tvrđave koje obilazi, ulice gradova kojima prolazi i sve ostale zanimljivosti koje njemu, kao znatiželjnom posmatraču u sasvim drugačijoj zemlji od one iz koje dolazi, privlače pažnju. Posebno su fascinantne kontrastne slike sjaja i bijede, lijepog i ružnog, dobrog i zlog, koje pisac isprepliće pišući o Indiji.

Lakoća putovanja i dostupnost informacija učinili su putopise suvišnim. Međutim, ono što nam ni jedna fotografija ili informacija ne mogu prenijeti jeste duša jedne zemlje. To je upravo ono što nam se nameće čitajući „Dnevnik iz Indije“. Kroz razgovore sa lokalnim stanovništvom i opise njihovog izgleda, ponašanja i razmišljanja pisac nam toliko blisko dočarava ovu neobičnu zemlju da imamo osjećaj kao da smo, zajedno sa njim, kročili kroz njene gradove. Autor upotrebljava putovanje kao široki okvir u koji smiješta ne samo svoje vizuelne utiske nego opisuje čitaocu i česta unutrašnja previranja kao i filozofska razmišljanja podstaknuta svime onim što je vidio i doživio. „Pričajući sa Indijcima shvatio sam da i oni razmišljaju na sličan način kao i svi drugi ljudi širom svijeta“, navodi jedno svoje razmišljanje putujući vozom, i dalje nastavlja: „Svi ljudi su jednaki, samo nas

obrazovanje, širina i dubina misli razlikuju. Rasa i boja kože ne igraju nikakvu ulogu.“

„Dnevnik iz Indije“ nije klasičan reportažni putopis. Kroz njega se prožimaju neki elementi romana, posebno u onim dijelovima kada se autor nađe u nepredviđenim situacijama u kojima čak strahuje za vlastiti život. Opisima pojedinih mesta on uspijeva tako jasno da oživotvori sliku pred očima čitaoca, što se postiže u vrhunskim književnim djelima. Ne smijemo zaboraviti spomenuti žene, prelijepе Indијке, koje autor primjećuje tokom cijelog svog putovanja i koje ga uvijek iznova očaravaju i inspirišu svojom ljepotom. Na kraju svakog dana, sa smirajem prirode i svega što ga okružuje, pisac nalazi mir u sebi. To je vrijeme kada poentira još jedan dan svoga putovanja, daje mu smisao i iznosi neke zaključke. Sve to je ispunjeno jednostavnim i spontanim humorom što ovaj putopis čini izuzetno zanimljivim i lakim za čitanje.

Pored narativnih i deskriptivnih dijelova, prožetih ozbiljnošću ili humorom, autor iznosi svoja najdublja promišljanja i time daje kvalitetne savjete nad kojima bi se čitaoc itekako trebao zamisliti: „Čitati, putovati, voljeti, ulagati u sebe i razvijati svoj duhovni potencijal, to je recept za dobar život!“

Ovo je zanimljiva priča o jednom putovanju i svim prijatnim i neprijatnim iskustvima koje ono sa sobom nosi. Podstiče na razmišljanje, želju za putovanjima i budi radoznašljost da naučimo i upoznamo nešto novo. Njime se vraća smisao i funkcija putopisa kao književne vrste.

prof. srpskog jezika i književnosti Smiljana Antonić

25.03.2018. (DAN 1)
MUMBAI, ELEPHANTA

Oko 4 sata ujutro, nakon tri sata leta, avion kompanije FlyDubai je lagano sletio na međunarodni aerodrom Chhatrapati Shivaji Maharaj u Mumbaiu, nekadašnjem Bombaju. Prvi let, iz Beograda do Dubaia, u trajanju od 5 i po sati, bio je jednako mučan kao i ovaj drugi. Tokom leta nisam uspio nimalo odspavati. Preumoran sam i želim što prije da se smjestim u bilo kakav krevet. Ispred mene je više od mjesec dana avanture po južnoj Indiji. Moj plan je da krenem iz Bombaja prema jugu, da se spustim do najjužnije tačke indijskog potkontinenta, a zatim da preko Madrasa i Hyderabad-a, zatvorim krug nazad do Bombaja. Taj plan je veoma ambiciozan, možda čak i teško ostvariv. Ali baš zato mi to i jeste pravi izazov.

Cijeli dan sam proveo bez hrane i vode jer na oba leta nisam imao uključen ručak u avionu, iako sam ga očekivao. Aerodrom u Bombaju je ogroman i sada moram naći prevoz do grada. Ali prije toga je potrebno ugasiti veliku žed. U jednoj maloj kafani na aerodromu zatražio sam vodu od konobara, ali mi je rekao da je nemaju. Shvatio sam da želi da me natjera da popijem nešto konkretno, pa sam bio primoran da naručim kriglu lokalnog točenog piva. To je bilo jedno od najbrže ispijenih piva na svijetu. Sada je već malo lakše. Krenuo sam da tražim mjesto gdje staju taksiji koji idu do grada. Prišao mi je neki čovjek i ponudio mi prepaid taksi. Toliko sam umoran i iscrpljen da nemam više snage da tražim regularni taksi ili neki drugi prevoz. Pristao sam da idem s njim, iako pretpostavljam da je neki lopov. Spustili smo se liftom u prizemlje, do garaža gdje nas je čekao vozač u taksiju. Pokazuju mi papir sa cijenama. Do Colabe je 2500 rupija. Tek sam došao i još nemam osjećaj za indijski novac i

cijene, ali to je oko 30 eura! Čini mi se da sam prije polaska negdje pročitao da taksi od aerodroma ne bi trebao biti više od 10 eura. Ali možda su te informacije zastarile? U svakom slučaju, ostao sam u taksiju i prihvatio ovu vožnju. Znam da će se kajati kasnije. Na svakom aerodromu postoje regularni prepaid taksiji, kao i ovakvi „divlji“ taksisti koji pljačkaju naivne putnike koji ne poznaju situaciju. Pravilo za razlikovanje je jednostavno – ako vam taksista pride i ponudi prevoz, vjerovatno je lopov.

Vozimo se duže od sat vremena kroz grad. Još je noć i slabooto mogu da vidim. U taksiju je neka monotona indijska muzika, neka njihova pjevačica sa piskutavim glasom. Prozori u taksiju su spušteni tako da mogu da osjetim užasan smrad Mumbaia. Na nekim dijelovima je smrad nepodnošljiv. Vazduh je zagušljiv i nije priјatno za disanje. Moje odredište je turistički dio grada koji se zove Colaba, na krajnjem jugu ostrva.

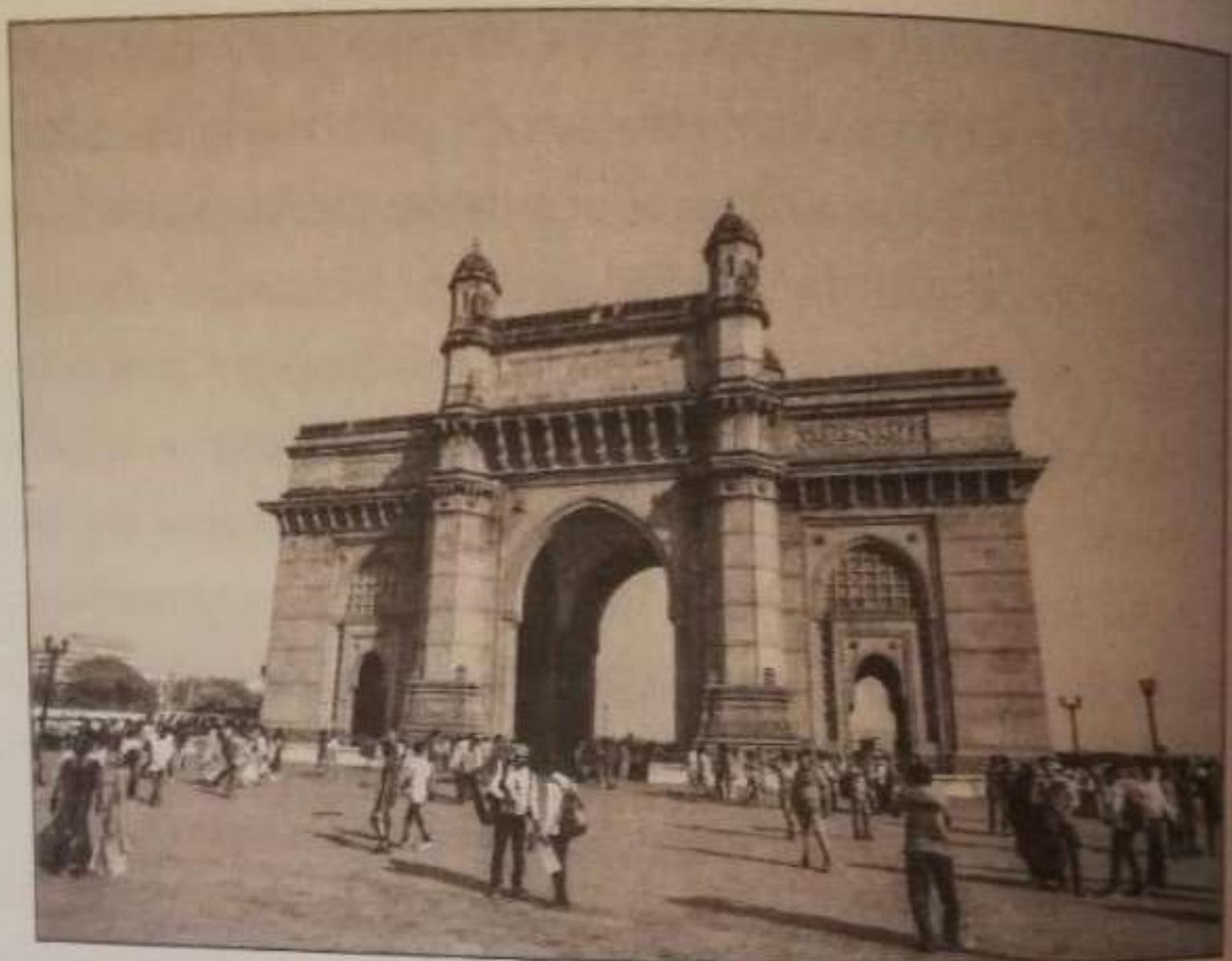
Mumbai, koji se sve do 1995. godine zvao Bombay, glavni je grad države Maharaštra i glavni kulturni i ekonomski centar Indije. Neće biti baš lako snaci se u ovoj ljudskoj košnici od oko 12,5 miliona stanovnika. Nekada se Bombay prostirao na sedam ostrva, ali su ta ostrva isušivanjem vode i otimanjem zemlje od mora vremenom spojena i prerasla u jedno veliko ostrvo koje je kasnije sjedinjeno sa velikim ostrvom Salsette na sjeveru. Ovo ostrvo je sada jedno od najgušće naseljenih na svijetu. Hostel u kojem sam rezervisao sobu je vrlo blizu poznatog spomenika ovog grada - Kapije Indije, na mjestu Apollo Bunder. Kada smo stigli ispred hostela već je počelo da svijeća gleda kao da će se svakog trenutka srušiti, u ulici Arthur Bunder, koja je 50-tak metara od mora. Širokim drvenim stepenicama koje škripe pod mojim nogama penjem se na drugi sprat. Na svakom spratu je drugi hostel, a zgrada ima četiri ili pet spratova. U hodnicima je veliki nered i građevinski materijal, cigle i vreće sa cementom. Da li sam uočio na pravom mjestu? Na recepciji nema nikoga budnog. Nekoliko odrpanih Indijaca spavaju na podu pokriveni prljavim čebadima.

Ispred recepcije je mali, niski stolić i nekoliko poderanih fotelja. U jednoj od fotelja sam zatekao još jednog kako spava. Probudio sam ga i rekao da sam ovdje rezervisao sobu.

– Menadžer spava. Probudiće se za pola sata. Sačekaj! – reče mi dok se vraćao u svoj san. Menadžer je onaj što spava na podu. Smjestio sam se u fotelju i sačekao pola sata. Menadžer se probudio. Sporo i lijeno je ustao i pogledao me sa čuđenjem. Ovdje se očigledno rade neki građevinski radovi i jasno je da me uopšte nisu očekivali. Pregraduju zidove i prave nove sobe. Pitanje je da li je hostel uopšte u funkciji. Obično ne rezervišem sobe preko sajta booking.com, i ne znam zašto sam to uradio ovaj put. Ja sam sobu rezervisao, jer je na web sajtu ovaj hostel i dalje bio aktivan. Menadžer me zbunjeno gleda i vidim da nije siguran šta da radi sa mnom. Ipak je odlučio da uzme neočekivani poklon koji mu se pojavio jutros. Dao je znak momku pored sebe da mi spremi jednu sobu, i ovaj je na moje oči izvukao neku staru posteljinu iz jedne vreće. Sve to posmatram i ne činim ništa. Vjerovatno je posteljina prljava i namijenjena za pranje. Nemam snage da idem dalje. Moram spavati, jer ću se srušiti. Cijena ove sobe je 20 eura. Uzeo sam je za tri noći. Odmah sam platio. Svako putovanje mi počne loše i već sam navikao da tako mora biti. U sobi nemam ni prozora, a tuširanje podrazumijeva korišćenje gumenog crijeva. Vodokotlić ne radi, a pored WC šolje je plastična kanta i plastični bokal za zalijevanje. Šta sam ja platio 20 eura! A mogao sam fino da se smjestim u hotel Carlton u kojem sam prvo rezervisao sobu i kasnije odustao zbog zajedničkog kupatila na spratu. Sada je 6 časova ujutru. Odmah sam pao u krevet i zaspao.

Probudio me jezivi zvuk bušilice u hodniku. Tek sada vidim da ja nisam u hostelu, nego na gradilištu. Ispred mojih vrata kopaju, udaraju čekićima i buše rupe bušilicama. Tako će biti cijeli dan. Prvo ono sa taksijem na aerodromu, a sada još i ova glupost sa hostelom! Ovaj put sam prevazišao samog sebe. Sada je podne. Dakle, spavao sam oko 6 sati. Ne želim da gubim vrijeme i odmah idem van. Danas ću obići jedno zanimljivo ostrvo koje se nalazi nedaleko od

grada, na kojem su stare pećine, a u njima hramovi. Zatim ~~ču da~~
ovaj dio grada u kojem sam smješten, a za sutra ~~ču~~ vidjeti. Sa ~~ne~~
nadžerom sam izašao dole ispred hostela, i on mi je pokazao ~~gde~~
mogu zamijeniti novac. To je neki lokalni švercer, koji radi u jednoj
prodavnici u našoj ulici. Zamijenio sam 100 eura za 7900 rupija, ~~te~~
nije loše. Stotinjak metara odavde je čuvena Kapija Indije, pa ~~odmah~~
idem tamo.

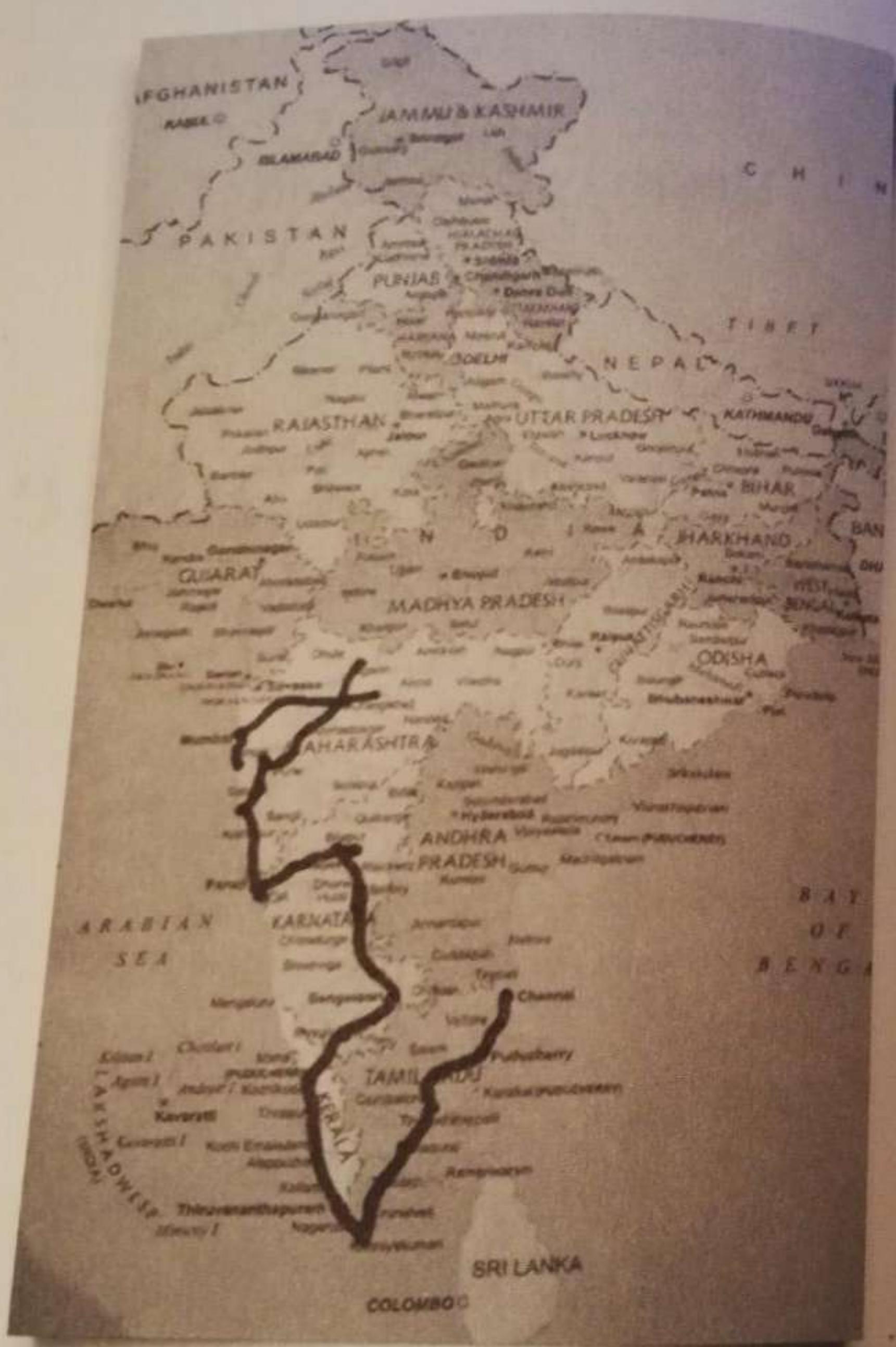
Gateway of India

Ovaj dio Colabe se zove Apollo Bunder i ovdje je najpoznatija znamenitost Mumbaia - Gateway of India. Apollo Bunder ili kako se sada zvanično zove, pristanište Wellington, tokom 19. vijeka bilo je važno pristanište za utovar i istovar robe i putnika. Trenutno sa ovog pristaništa operišu samo trajekti koji idu do ostrva Elefanta i do malog sela Mandva. Ovo mjesto je u jednom periodu bilo glavno i najvažnije mjesto grada Bombaja. Kapija Indije je 26 metara visok slavoluk koji veličanstveno stoji na obali mora. Prvobitno je na tom mjestu bila željezna kapija koja je služila kao privremeno sklonište za izmorene morske putnike u ranom britanskom periodu. Tu strukturu

je zamijenio paviljon od bijelog maltera u znak dobrodošlice za kralja Džordža V i kraljicu Mary koji su posjetili Indiju 1911. godine. Tadašnji guverner, Lord Sydenham, inicirao je izgradnju trajne građevine kao podsjetnik na ovu kraljevsku posjetu. Gradnja je započela 1913. godine, a završena 1924. Kapija je izgrađena na zemljištu koje je „oteto“ od mora. Ono što je posebno ironično za ovaj spomenik je da se on nikada nije koristio za svečane prijeme kraljevskih zvaničnika, nego je na neki način postao spomenik kraju Britanske imperije, jer su posljednji britanski vojnici napustili Indiju baš sa ovog mjesta. Kapija je izgrađena od žutog bazalta boje meda i sastoji se od velikog glavnog luka i dva manja sa obje strane, a na vrhu su četiri kule koje okružuju manji prostor sa balkonima na svakoj od strana. Kapija nadgleda bombajsku luku i Arabijsko more.

Odmah preko puta Kapije Indije je najpoznatiji hotel u gradu - Taj Mahal Palace. Ovaj veličanstveni hotel je sagradio industrijalista Jamshetji Tata 1899. godine, a hotel je otvorio svoja vrata posjetiocima 1903. godine. Vjeruje se da je Tati bio zabranjen ulazak u hotel Watson's na Esplanadi jer je bio Indijac, pa se on tada zakleo da će sagraditi hotel koji će po svemu nadmašiti Watson's. Hotel Taj je tada imao električno pranje veša, turska kupatila, poštu i stalnog doktora. Bio je prvi hotel u Indiji koji je zapošljavao žene. Hotel na središnjem dijelu ima veliku crvenu kupolu. Odmah pored njega je izgrađen moderni hotel, visoki neboder, Taj Mahal Intercontinental. Preko puta Kapije Indije je zanimljiva statua koja predstavlja najvećeg Maratha kralja i heroja po imenu Chhatrapati Shivaji Maharaj, koji je u 17. vijeku osnovao Maratha carstvo. Kapija Indije je glavno turističko mjesto u gradu i ovdje je hiljade turista. Kupio sam povratnu kartu za trajekt do ostrva Elephanta. Putovanje do ostrva traje oko sat vremena.

Tokom puta sam stajao na pramcu malog brodića i uživao u dnevnom suncu i morskim talasima. Tek sa mora se vidi užasna slika grada. Mumbai je skoro potpuno u magli i visoki neboderi se slijedaju naziru. Oko trajekta leti mnoštvo galebova. Putnici im bacaju hranu koju ovi hvataju u letu. Uživao sam u putovanju do ostrva.

Mapa predenog puta